

Inhoud Beklaaglyke Dwang

Eerste bedrijf.

Dionysia, de Infanta van Engeland en de Engelse graaf Henrik zijn heimelijk verliefd. Dionysia vraagt Henrik om haar 's nachts in haar kamer op te zoeken en daarna met de noorderzon te vertrekken. De mooie Dionysia is echter ook bij graaf Octavio van Exfort in de smaak gevallen. Hij heeft de geliefden van een afstandje afgeluisterd en wordt verteerd door jaloezie. Hij zorgt er daarom met een list voor dat Henrik 's nachts in de cel moet verblijven, en hij zelf Dionysia kan gaan opzoeken: hij vertelt Koning Eduardo dat Henrik hem verraden heeft, maar wil pas bij het aanbreken van de volgende morgen de reden voor deze beschuldiging geven. De Koning gelooft niet dat zijn trouwe dienaar hem kwaad wil berokken, maar wil geen risico's lopen en laat Henrik ophalen en opsluiten. Nu kan Octavio zich in het donker ongestoord als Henrik voordoen en is hij degene die de nacht met Dionysia doorbrengt. Hoewel Henriks bedienden Belardo en Grimaldo op wacht staan, merken zij niets van de persoonsverwisseling. Het eerste bedrijf eindigt met Octavio die verrukt melding doet van zijn geslaagde list.

Bij het aanbreken van de morgen in het **tweede bedrijf** heeft Octavio het hof verlaten en verklaart hij in een brief dat Enrique opgesloten moest worden om een aanslag op zijn leven te voorkomen. Octavio heeft de slechteriken niet kunnen betrappen en hoopt hen in zijn eigen land alsnog straffen. Henrik wordt vrijgelaten en ontdekt tot zijn grote afschuw dat iemand anders die nacht bij Dionysia is geweest. Wanneer Dionysia hem komt opzoeken, begrijpt ze niet waarom Henrik zich zo vreemd gedraagt. Ze denkt dat hij hun nachtelijke ontmoeting moedwillig ontkent en zo haar vrouwelijkheid en eer van haar heeft afgenomen. Als Henrik blijft ontkennen voelt Dionysia zich dusdanig bedrogen dat ze woest vertrekt. Bellardo en Grimaldo zeggen dat Henrik achter haar aan moet gaan om het bij te leggen, maar tot hun verbazing oppert hij het plan naar Bristol te willen gaan om daar zijn oude, heimelijke geliefde en moeder van twee kinderen Rozaura op te halen. Henrik denkt dat de situatie omtrent Dionysia en de rouw die hij voelt nu iemand anders haar 'druiven' geplukt heeft, een door de hemel opgelegde straf is omdat hij zijn trouw aan Rozaura verbroken heeft en haar vader nooit van hun verhouding geweten heeft; dit wil hij nu dus recht gaan zetten. Omdat Henrik jarenlang bij Rozaura is weggebleven en het dus niet zeker is of zij hem welwillend zal opwachten, stelt Bellardo voor dat Henrik om haar hand vraagt, zodat hij ook zijn fout van zijn 'verborgen echt' recht kan zetten. Als Henrik met Rozaura naar Londen terug zal keren zal Dionysia begrijpen dat zij door een verrader is opgezocht en kan Henrik zich 'ontwinnen uit dezen doolhof'. Dionysia weet echter niet dat Octavio haar bezocht heeft en is dan ook gek van verdriet door Henriks vertrek: een lied over het liefdespaar Vireno en Olympia maakt haar alleen maar radelozer. Als Henrik niet veel later in Londen terugkeert met zijn vrouw Rozaura en hun twee kinderen aan zijn zijde, denkt een woedende Dionysia dat haar eer geschonden is. Ze weet haar afschuw te verbergen wanneer Henriks oudste zoontje, Maurits, haar handen kust, maar ontsteekt uiteindelijk toch in een enorme woede en stuurt de gehele familie weg. Ze vraagt Celinda pen en papier te halen, zodat ze op kan schrijven wat Henriks haar heeft aangedaan en haar vader eindelijk zal weten wat zijn dochter kwelt. In haar brief schrijft ze dat Henrik haar onteerd heeft en roept ze haar vader op om wraak te nemen. De Koning is furieus en ontbiedt Henrik om hem zagezegd om hulp te vragen bij een probleem dat de koning van Denemarken hem heeft voorgelegd. Diens dochter, net zo oud als Dionysia, heeft een affaire met een getrouwde man gehad en de Koning zoekt nu een goede oplossing. Henrik antwoordt dat het voor de eer van de prinses het beste zou zijn dat zij met de man trouwt en dat de man zijn echtgenote dient te vermoorden. Onbedoeld bezegelt hij zo zijn eigen lot: de Koning toont hem dat de brief waarover hij sprak in werkelijkheid Dionysia's aanklacht was en dat Henrik nu zijn eigen vonnis geveld heeft. Hij dient Rozaura te doden en nog diezelfde nacht met Dionysia te trouwen; Fabio, de kapitein van de lijfwacht, zal erop toezien dat de koninklijke orders daadwerkelijk worden uitgevoerd. Hun gezamenlijke vertrek naar Rozaura vormt het einde van het tweede bedrijf.

Het **derde bedrijf** opent met Rozaura die haar thuisgekomen man in de armen vliegt. Ze is zich van geen kwaad bewust en is dan ook hoogst verbaasd wanneer Henrik en Fabio in tranen uitbarsten. Ze begrijpt niet waarom haar echtgenoot zich zo vreemd gedraagt en schrikt wanneer hij de opdracht geeft de deuren van hun huis op slot te draaien. Fabio vertelt haar wat er is voorgevallen, en dat zij moet sterven om de eer van de koning te bewaren. Rozaura heeft vrede met deze wrede beslissing en is bereid om zich op te offeren. Nadat zij afscheid van haar kinderen heeft genomen, kan Henrik zich er echter niet toe zetten zijn vrouw om het leven te brengen. Fabio stelt

voor haar in een bootje de zee op te laten varen, zodat ze daar aan haar einde zal komen en Henrijk haar niet zelf hoeft te doden. Fabio en Rozaura vertrekken en Henrijk blijft gebroken achter.

In het **vierde bedrijf** heeft Dionysia ontdekt wat haar vader gedaan heeft, en ze vindt het afschuwelijk dat zij van hem moet gaan trouwen met iemand die zijn eigen vrouw gedood heeft. De voorbereidingen voor het huwelijk zijn direct al begonnen, en ook de Bisschop maant Dionysia met het huwelijk in te stemmen. Dan blijkt dat Henrijk gek van verdriet is geworden toen men probeerde hem zijn huwelijkskleed aan te trekken. Half ontkleed en met een degen in zijn hand stormt Henrijk in het gezelschap van Grimaldo en Bellardo de paleiszaal in. De Koning besluit nu dat Enriques dood de enige oplossing tot het zuiveren van zijn roem en goede naam is, want aan een hysterische echtgenoot valt geen eer te behalen. Wanneer Enrique geboeid is afgevoerd, komt Altenio binnen met het bericht dat graaf Rudolf de koning de oorlog heeft verklaard. Zijn soldaten dragen een zwarte banier met Rozaura's beeltenis bij zich en willen zich wreken voor haar dood. De koning heeft nu een sterke legeraanvoerder nodig om de strijd met de vijand aan te gaan. Fabio stelt voor om gebruik te maken van de diensten van Graaf Octavio, en wordt door de koning naar Oxford gestuurd om hem te gaan halen. Octavio blijkt in Oxford in het gezelschap van Rozaura te verkeren, die dus niet gestorven is. Octavio heeft haar gered en is nu smoorverliefd op de gravin geworden. Door haar te vertellen wat er die bewuste nacht met Dyonisia is gebeurd en zich openhartig op te stellen, probeert Octavio Rozaura ervan te overtuigen dat hij trouw aan haar zal zijn. Hij laat haar zelfs de ring zien die hij van Dyonisia heeft gekregen. Rozaura wil echter van niets weten en smeekt Octavio zijn gevoelens te beteugelen. Dat is tegen dovemansoren gericht, want nu Octavio door heeft gekregen dat hij Rozaura niet goedschiks voor zich kan winnen, zal hij met geweld hetgeen verwerven waar hij naar eigen zeggen recht op heeft. Wanhopig besluit Rozaura het spelletje mee te spelen: ze vraagt Octavio nog even te wachten zodat ze bij kan komen van wat ze heeft meegemaakt, en stelt voor dat zij als kamerling aan zijn zijde zal staan. De liefdesdronken Octavio schenkt Rozaura als teken van zijn min de ring van Dionysia en regelt vlot een pagekostuum voor zijn geliefde.

In het **vijfde bedrijf** blijkt dat niet ver van het Engelse hof de troepen van Graaf Rudolf gestationeerd zijn. Na een lange monoloog waarin Rudolf zijn kleinzoon Maurits als legeraanvoerder presenteert, worden we teruggevoerd naar de paleiszaal waar Koning Eduardo besloten heeft Henrijk aan de vijand uit te leveren. Als Henrijk door Klenardo is meegevoerd, arriveert Fabio samen met Octavio aan het hof: hij is ontsteld over de uitlevering van Henrijk, maar de Koning zegt hem zijn goede raad voor zich te houden. De aanwezigen vertrekken naar de frontlinie en dan komt Rozaura in haar mannenkleding op: ze is blijkbaar aan Octavio ontvlucht en op zoek naar een schuilplaats. Ze wordt gevangengenomen door soldaten die bij het leger van haar vader en zoon blijken te horen. Zij sparen de vreemdeling omdat die zoveel op de doodgevaande Rozaura lijkt en stellen de nog steeds als man verkleedde Rozaura aan als lijfwacht van Maurits. Op datzelfde moment is juist Rudolf teruggekeerd: in een poging zijn wraakgevoelens te sussen, heeft de koning hem Henrijk gegeven. Maurits smeekt zijn grootvader om hem te sparen: zijn moeder is al gestorven, en óók een dode vader zal hij niet overleven. Als alternatief laat Maurits hem door zijn nieuwe lijfwacht bewaken, zodat Henrijk geconfronteerd zal worden met de beeltenis van Rozaura. Rozaura speelt het spelletje mee en gaat het gesprek met Henrijk aan, die niet weet dat zijn vrouw nog leeft. Ze vraagt hem wie hij is en wat er met zijn vrouw is gebeurd: als Henrijk vertelt dat dit alles gebeurd is omdat Dyonisia denkt dat hij bij haar is geweest, zegt Rozaura te weten dat het Octavio is die die nacht bij Dyonisia heeft geslapen. Ze wil Henrijk helpen te ontsnappen, maar die is vastberaden met zijn dood de schuld voor het overlijden van Rozaura te betalen. Henrijk wordt meegenomen naar het hof, waar hij door Rudolf gedood zal worden. Nadat Henrijk zijn laatste woorden heeft gesproken, grijpt Rozaura in. Ze betoogt dat niet Henrijk, maar Octavio de verrader is, en daagt hem 'voor 't recht' (75). Octavio doet de beweringen van de hem onbekende soldaat af als leugens, maar als die roept zijn schuld aan te kunnen tonen, begint Octavio te vermoeden dat het Rozaura is die voor hem staat. Hij neemt zich voor haar in een gevecht te doden en zo zijn schande verborgen te houden. Hij vraagt de koning om hem in een duel zijn eer 'op te rechten', een voorstel waar Rozaura nog voor de goedkeuring van de koning mee instemt. Wanneer zij tijdens het duel gewond op de grond in elkaar zakt, komt haar daadwerkelijke identiteit aan het licht. Rozaura toont de omstanders die ring die zij van Octavio heeft gekregen en toont zo Henriks onschuld aan. Octavio probeert zijn excuses aan te bieden; de Koning zegt hem te vergeven als hij met Dionysia trouwt. Dat wil Octavio maar wat graag, maar zijn vreugde is van korte duur als blijkt dat Maurits, Rudolf en Henrijk zich allemaal op hem willen wreken vanwege het leed dat hij veroorzaakt heeft. De Koning maant hen echter tot vriendschap: de feestvreugde van het aanstaande huwelijk en de herwonnen vrede moet niet bedorven worden. Zo kent het stuk een gelukkig einde en is iedereen weer samen.